

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Pfv.III.21.755/2016/7.szám

**A tanács tagjai:** Böszőrményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

. Döme Attila előadó bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

**A felperesek:** I. rendű

II. rendű

**A felperesek képviselője:**

. Németh Mátyás Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Németh Mátyás ügyvéd)

**Az alperes:** alperes

**Az alperes képviselője:**

. Galambos Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Galambos Marianna ügyvéd)

**A per tárgya:** kártérítés megfizetése

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:**

alperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Óvárosi Törvényszék 41.Pf.631.855/2016/4.

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság 12.P.XVIII.22.107/2015/4.

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek, mint együttes jogosultaknak 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A le nem rótt 157.200 (százötvenhétezer-kétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A felek telekszomszédok. Korábbi jó szomszédi viszonyuk 2006-tól fokozatosan megromlott. A viszony megromlásának kezdetétől az alperes rendszeresen kutyaürüléket dobott át a felperesek ingatlanára, maró hatású anyagokkal károsította az ott lévő növényzetet, beszennyezte a felperesek kerti tavát, autóját, házuk

falát, kutájukat savas anyaggal leöntötte, a felperesek ablakpárkányára, postaládájukba kutyaürüléket helyezett.

- [2] A felperesek bejelentésére eljáró Polgármesteri Hivatal Hatósági Irodája határozatával kötelezte az alperest a felpereseket zavaró tevékenység abbahagyására. Az alperes e kötelezésnek nem tett eleget. A felperesek 2010 márciusától napi rendszerességgel elektronikus formában fotókkal alátámasztottan jelezték a hatóságnál az alperes magatartását. A hatóság 2010. június 18-án az alperest a cselekmény abbahagyására hívta fel. 2010. október 12-én az alperessel szemben rongálás szabálysértése miatt 30.000 forint pénzbírságot szabtak ki. 2011. szeptember 20-án helyszíni szemlén került megállapításra, hogy az alperes vegyszert szórt a felperesekhez, akiknek a kutája emiatt orvosi ellátásra szorult. Az alperes magatartása miatt a felperesek a rendőrségen is számtalan bejelentéssel éltek. A rendőrség helyszíni szemlén rögzítette és dokumentálta, hogy a felperesek lugasát szűrős, maró szagú folyadékkal öntötték le, kutájukra maró folyadékot öntöttek. A kerítés melletti sávban intenzív növénypusztulás volt tapasztalható, kiszáradt a cseresznye, a diófa, valamint a málnás is.
- [3] A felperesek a tönkrement növényzetet pótolták, autójukat, házukat a károsítás miatt javították, kutájukat egészségügyi ellátásban részesítették.
- [4] Az alperes 2009. óta paranoid pszichózisban szenved, kezelés alatt áll, de nincs gondnokság alatt.
- [5] A konfliktusok idején a felperesek öt unokája a korábbinál kevesebb időt töltött a felpereseknél, akik őket az udvarra nem merték kiengedni. A folyamatos zaklatás a felpereseket lelkiileg és fizikailag egyaránt megviselte.

#### **A kereseti kérelem és az alperes védekezése**

- [6] A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest összesen 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és 172.272 forint vagyoni kártérítés, valamint késedelmi kamataik megfizetésére. Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

#### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felpereseknek személyenként 700.000 forintot és ennek 2012. október 28. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre számított késedelmi kamatait, valamint a felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 172.272 forintot és ennek egyes

részösszegei alapján meghatározott különböző kezdő időpontoktól számított késedelmi kamatait. Ítéletét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 84. § (1) bekezdés e) pontjára, 339. § (1) bekezdésére és 355. § (4) bekezdésére alapította. Felhívta a Ptk. 75. § (1) bekezdését, 76. §-át és 82. §-át is, és alkalmazta a Ptk. 340. § (1) bekezdését és 347. § (1)-(2) bekezdését is.

- [8] Az elsőfokú bíróság a bizonyítás adatai alapján tényként állapította meg, hogy a kereseti kérelem alapjául szolgáló károsító magatartást az alperes tanúsította a felperesekkel szemben. Ezt fényképek, a megelőző hatósági eljárások adatai, valamint a felperesek gyermekeinek és szomszédainak tanúvallomásai, továbbá vegyeszeti szakértői vélemény alapján állapította meg. Életszerűtlennek találta az alperes védekezésével szemben, hogy a felperesek maguknak okoztak volna kárt. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes a felelősség alól nem mentette ki magát, ugyanis a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy az alperes az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel rendelkezik, az alperessel szemben cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezés iránt eljárás sem indult és korábban sem állt gondnokság alatt. Az elsőfokú bíróság az alperest nem tekintette vétőképtelennek a kárigény alapjaként megjelölt káresemények idején fennálló tényleges állapotára tekintettel sem, mert az orvosszakértő aggálytalannak talált véleménye szerint az alperes igen nagy valószínűséggel beláthatta magatartásának következményeit. A felperesek által igényelt nem vagyoni kártérítési összeget azonban a károsító magatartás jellegéhez, mértékéhez és az elszenvedett hátrányos következményekhez mérten eltúlzottnak találta. Az elszenvedett nem vagyoni hátrányok kompenzálására személyenként 700.000 forintot állapított meg alkalmas összegként.
- [9] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését helybenhagyta és rendelkezett a másodfokú költségek viseléséről.
- [10] A másodfokú bíróság az alperes perhalasztó kifogásait nem találta alaposnak. Megállapította, hogy a felperesek keresete nem irányult a Ptk. 84. § (1) bekezdés d) pontjának az alkalmazására, igényérvényesítésük alapja a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja volt, ezért annak elbírálása az elsőfokú bíróság hatáskörébe tartozott. Alaptalannak találta a másodfokú bíróság annak sérelmezését is, hogy az elsőfokú bíróság nem függesztette fel a pert a párhuzamosan folyamatban lévő büntetőeljárás jogerős befejezéséig. Rögzítette, hogy a büntetőjogi felelősség megállapítása nem előkérdése a peres felek polgári jogvitájának, ugyanis az alperes polgári jogi felelőssége akkor is

megállapítható, ha a büntetőjog alapján a bűnösségét nem állapítaná meg a bíróság.

- [11] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes alaptalanul sérelmezte azt is, hogy nem került sor a felperesek provokatív magatartásának értékelésére, ennek vizsgálata ugyanis a Ptk. 340. § (1) bekezdésén alapuló felróhatóság kimentése körébe tartozott, és ekként az alperesnek kellett volna bizonyítania. Az erre vonatkozó tájékoztatást megfelelően meg is kapta az alperes az elsőfokú bíróságtól, bizonyítási feladatát azonban nem teljesítette, erre vonatkozóan bizonyítási indítványt sem terjesztett elő, ezért az ezzel összefüggő fellebbezést a másodfokú bíróság a Pp. 235. § (1) bekezdése alkalmazásával érdemben nem vizsgálta. Helyesnek találta az elsőfokú bíróságnak az alperes beszámíthatóságával kapcsolatos ténymegállapításait is. Nem tulajdonított jelentőséget az alperes által a fellebbezése kiegészítéséhez csatolt, a Bíróság 7.B.1128/2013. számú büntető ügyében szerzett szakvéleménynek, mert az a büntetőjogi beszámíthatóság véleményezésére vonatkozott, a polgári jogi felelősség megállapításának azonban mások a feltételei és más a polgári jogi beszámíthatóság megítélése is. Indokoltnak találta az elsőfokú bíróság részéről az alperes jövedelmére, szociális és egészségi helyzetére vonatkozó körülmények mérlegelésének a mellőzését, tekintettel arra, hogy az alperes polgári jogi beszámíthatósága folytán a Ptk. 347. § (2) bekezdés alkalmazásának nem volt helye az alperes javára. Rögzítette a másodfokú bíróság, hogy a felperesek kárát a polgári jogi szempontból belátási képességgel rendelkező alperes okozta, bizonyított a vagyoni kár mértéke is, mindezt az elsőfokú ítéletbe foglalt marasztalás megalapozott.

#### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [12] A jogerős ítélettel szemben az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amely elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalával a kereset elutasítására, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra való utasítására irányult. A másodfokú bíróság által megsértett jogszabályként a Pp. 173. § (1) bekezdését, 206. §-át, 130. § (1) bekezdés d) pontját, 157. § a) pontját, 121. § (1) bekezdés c) pontját és 164. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [13] Felülvizsgálati kérelmét azzal indokolta, hogy álláspontja szerint a felperesek sem szakértői véleménnyel, sem tanúvallomással, sem okirattal, sem videofelvétellel nem tudták bizonyítani az alperes károkozó magatartását, valamint a felpereseknél bekövetkezett kár egy részét sem, de az ok-okozati összefüggést sem. Álláspontja szerint a tanúk és a szakértő feltételezéseket közöltek, de nem tudták kizárni a harmadik személy általi károkozást. Soha senki nem

látta sem közvetlenül, sem felvételen, hogy a károkozó magatartást az alperes tanúsította volna. Az elkészült és rendelkezésre álló felvételek csak a károsító magatartás eredményét szemléltetik, de nem rögzítik magát a magatartást, így az elkövető személyének azonosítására is alkalmatlanok. A tanúvallomások értékelhetőségével kapcsolatosan utalást tett arra, hogy mindannyian kölcsönösen érdekeltek az alperes pervesztességében. Előadta, hogy az állatkinzás vádja alól a büntetőbírótság jogerősen felmentette, ezért a kutya károsításával kapcsolatos költségek megtérítésére nem köteles. Hivatkozott arra, hogy levéltitok megsértése miatt tett feljelentésüket a felperesek visszavonták. Állította továbbá, hogy pszichés megbetegedése őt nem agresszívvá, hanem zárkózottá teszi. Vitatta a kereset összecszerűségének megalapozottságát is, arra való hivatkozással, hogy a felperesek más kárösszegeket jelöltek meg a büntetőeljárásban és a polgári eljárásban. Előadta, hogy sértetti jogi képviselő jár el a felperesek képviselőjében a - közelebbről meg nem jelölt - büntetőeljárásban, aki az alperes emlékezete szerint polgári jogi igényt is érvényesít. Rögzítette, hogy az ügy irataiba való betekintés hiányában ezzel kapcsolatosan pontosabb előadást tenni nem tud, de e hivatkozott tény alapján a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának vagy a per megszüntetésének lett volna helye. A másodlagos felülvizsgálati kérelmével kapcsolatosan ugyancsak utalt a kereset bizonyítatlanságának a hiányára. A másodlagos felülvizsgálati kérelmét arra az esetre terjesztette elő, amennyiben a Kúria megítélése szerint a jogvita elbírálása további bizonyítás felvételét tenné szükségessé.

[14] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. A bizonyítottassággal kapcsolatosan hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú eljárásban beszerzésre kerültek a rendőrségi és a közigazgatási eljárásokban felvett bizonyítási adatok, helyszíni szemlék, tanúkihallgatások jegyzőkönyvei, szakértői vélemények, amelyek eredményeként a jogvita elbírálásához szükséges tényállás teljes körűen feltárható volt. Utaltak arra, hogy a peradatok szerint a kutyaürülék rendszeresen a felpereseknek az alperes telke felőli udvarán volt található, mégpedig hátrafelé a telek teljes hosszában. A felperesek kertjében a rendszeres növénypusztulás az alperesi telek melletti sávban történt. Az alperesnél végzett rendőrségi házkutatások során összegyűjtött bekészített kutyaürüléket és - vizeletet találtak erre szolgáló tárolóedényekben, ugyancsak a rendőrségi eljárás során az alperes kertjében a felperesek és az alperes kertjét elválasztó hullámpala kerítésnek támasztva egymás mellett több létrát találtak és az alperes otthonában megtalálták a felpereseknek címzett postai küldeményeket is.

[15] A tanúvallomások értékelésével kapcsolatosan utaltak arra, hogy a felhasznált tanúvallomások tételére a büntetőeljárásban került sor,

a felülvizsgálati kérelem pedig nem fejti ki, hogy a meg sem jelölt kilétű tanúk számára melyik per és milyen irányú kimenetele állna az alperes érdekével ellentétben.

- [16] Előadták, hogy a büntető per 2017 júniusában jogerősen befejeződött és a polgári jogi igény felől a büntető bíróság nem döntött.

#### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [17] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül.

- [18] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

- [19] A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azokat a jogszabályhelyeket, amelyeket a kérelmet benyújtó fél álláspontja szerint a jogerős ítélet hozó másodfokú bíróság a határozata meghozatala során megsértett. Az alperes eljárási szabályokat jelölt meg a felülvizsgálati kérelme jogi alapjaként. A Pp. 275. § (3) és (4) bekezdésében foglaltakból következően eljárási szabálysértés csak akkor vezethet a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt. Ilyen jogszabálysértés az adott esetben nem volt megállapítható.

- [20] A felülvizsgálati kérelem jogi alapjaként megjelölt eljárási szabálysértések közül a Pp. 173. § (1) bekezdése alapján a kihallgatás kezdetén a tanútól meg kell kérdezni a nevét, születési helyét, idejét, anyja nevét, lakóhelyét, valamint azt, hogy a felekkel milyen viszonyban van, és hogy ennek folytán vagy más okból nem elfogult-e. Ezekre a kérdésekre a tanú akkor is köteles válaszolni, ha egyébként a vallomástétel megtagadására jogosult. Ha a bíróság a tanú személyi adatainak zártan kezelését nem szüntette meg, vagy a tanú kérelmére azokat zártan kezeli, a tanú személyi adatait a személyazonosításra alkalmas iratok megtekintésével állapítja meg, írásban rögzíti és zártan kezeli. A jogszabályi rendelkezés a tanú személyazonossága tekintetében felmerült kétségek esetére további adatellenőrzésre is feljogosítja a bíróságot.

- [21] Az alperes felülvizsgálati kérelméből nem derül ki, hogy álláspontja szerint a Pp. 173. § (1) bekezdésének mely előírását, milyen módon sértette volna meg a másodfokú bíróság. Általánosságban hivatkozott arra, hogy a vallomást tevő tanúk mindannyian kölcsönösen érdekeltek voltak az alperes pervesztességében. Ezt az állítását azonban részletesebben nem fejtette ki, és arra sem hivatkozott, hogy a tanúk érdekeltiségének, elfogultságának tisztázására ne került volna sor szabályszerűen a

peres eljárás folyamán. A tanút az érdekeltségi viszony vagy az elfoglaltsági helyzete nem teszi képtelenné vallomás tételére, ezeket a körülményeket a vallomása értékelésekor az egyéb peradatokkal összevetve kell mérlegelnie a bíróságnak. Az érdekeltségi viszony a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerint mérlegelése során csak akkor kaphat jelentőséget, ha a vallomás tartalmából, esetleg a vallomástétel módjából a tanú perbeli motiváltságára és vallomásának hiteltelenségére vagy részbeni hiteltelenségére lehet következtetni, figyelemmel arra, hogy a vallomás az egyéb, megbízhatóan hiteles bizonyítékok adataival ellentétben áll vagy azoktól lényeges kérdésekben eltér. A felülvizsgálati kérelem nem jelölte meg, hogy melyik tanúvallomás miért ne lett volna a mérlegelés eredményeként hitelesnek elfogadható.

[22] Az alperes terhére rótt magatartássorozat alperes általi elkövetésének bizonyítottságát is vitatta az alperes a felülvizsgálati kérelmében, és állította, hogy ezzel összefüggésben a Pp. 206. §-át megsértette a másodfokú bíróság. A Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. Az alperes állította, hogy a bizonyítékokat a másodfokú bíróság helytelenül értékelte, mert a tanúk és a szakértő feltételezéseket közöltek, de nem tudták kizárni a harmadik személy általi károkozást, soha senki nem látta sem közvetlenül, sem felvételen, hogy a károkozó magatartást az alperes tanúsította volna. Ezzel szemben a periratok, így a rendelkezésre álló fényképek, a szabálysértési csoport iratai, orvosi igazolás, a BRFK által beszerzett szakvélemény, a büntetőeljárásban tett nyilatkozatok, tanúvallomások, a helyszíni szemle iratai, valamint az állatorvosi iratok alapján megállapítható, hogy az ügyben eljáró bíróságok a bizonyítékok helyes mérlegelésével jutottak arra a következtetésre, hogy a felperesek az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben szenvedtek vagyoni és nem vagyoni károkat. Ezek összepszerűségét a felülvizsgálati kérelem nem tette vitássá, így azt nem is kellett vizsgálni.

[23] A Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontjának megsértésére vonatkozó előadása szerint az alperes azt kifogásolta, hogy a keresetlevél nem tartalmazta a felperesek bizonyítási indítványát, ami által sérült a Pp. 164. § (1) bekezdésének az előírása, mely szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el. A keresetlevélnek ez a hiányossága a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését már nem eredményezheti, a jogvita érdemi elbírálásához szükséges tényállításokat, jogállításokat és perbeli nyilatkozatokat a felek a per folyamán megtették és az érdemi

döntéshez szükséges adatok rendelkezésre álltak.

- [24] A Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontjával és 157. § a) pontjával kapcsolatos jogszabálysértést az alperes arra a bizonytalan állításra alapozta, hogy tudomása szerint közelebbről meg nem nevezett büntetőeljárásban a felperesek polgári jogi igényt is érvényesítettek, ezért a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának vagy a per megszüntetésének lett volna helye. Az iratokban ilyen polgári jogi igény érvényesítésére vonatkozó adat nincs, azt tehát a másodfokú bíróság a jogerős ítélet meghozatalát megelőzően figyelembe venni sem tudta, ennek folytán jogszabálysértést sem követett el annak figyelmen kívül hagyásával. A nem konkretizált és bizonytalanaként előadott állítást a Kúria sem tudta érdemben vizsgálni a felülvizsgálati eljárásban.
- [25] A fentiek alapján a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

### **Záró rész**

- [26] A felülvizsgálati kérelem eredménytelensége folytán a felülvizsgálati eljárás költségének a viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet benyújtó alperes köteles. A felperesek felülvizsgálati eljárásban felmerült jogi képviseleti munkadíját a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján 50.000 forintban állapította meg, amelynek megfizetésére az alperest kötelezte. Az alperes személyes költségmentessége folytán a felülvizsgálati eljárás illetékét a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [27] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően - a felperes kérelmére - tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2017. november 8.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Döme Attila s.k. előadó bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző  
HM